

Raadsvoorstel

Voorstel aan de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân

Jaartal + zaaknummer : 2026 / 2025-078634
Raadsvergadering d.d. : 21 mei 2026
Portefeuillehouder : H. Jouta
Programma : (6) Iepenbiere Romte
Programmaonderdeel : Beheer
Cluster : Omjouwing & Ekonomy
Onderwerp : Ontwerp Water en Rioleringsprogramma
Begrotingswijziging : Nee

Voorgesteld raadsbesluit

Geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken over het bijgaande ontwerp Water en Rioleringsprogramma (Wrp) 2027 t/m 2031.

Inleiding

Het concept Wrp heeft tussen 4 februari 2026 en 17 maart 2026 ter inzage gelegen. Er zijn gedurende de ter inzagetermijn geen zienswijzen ingediend. Dat betekent dat wij het concept-Wrp ongewijzigd hebben omgezet naar een ontwerp-Wrp. Het ontwerp-Wrp wordt aan uw raad voor gelegd voor wensen en bedenkingen.

Beoogd effect

Uw raad is bij de start van het opstellen van het Wrp betrokken geweest en heeft ons richting gegeven. Door het programma aan u voor te leggen kunt u terug lezen wat er met uw inbreng is gedaan en krijgt u de mogelijkheid om nog wensen en bedenkingen aan ons mee te geven, alvorens het Wrp definitief wordt vastgesteld en gepubliceerd.

Argumenten

1.1 Het Wrp is de uitwerking van de Omgevingsvisie.

In de omgevingsvisie Noardeast-Fryslân 1.0 is als op stip op de horizon (Takomstperspektyf) aangegeven:

In 2030 is Noardeast-Fryslân een vitale, gezonde, ondernemende en duurzame gemeente met een sterke Mienskipssin. Noardeast-Fryslân is een mooie gemeente met bijzondere kwaliteiten. We noemen dat onze kernkwaliteiten, 'Us Goud'. Us Goud is onze identiteit, waar we trots op zijn. Us Goud willen we koesteren en beschermen.

Met dit nieuwe Wrp geven wij voor de periode 2027 t/m 2031 concreet aan hoe wij vanuit onze gemeentelijke riolering- en watertaken bijdragen aan het in stand houden en verbeteren van 'Us Goud'.

1.2 Het omgevingsprogramma geeft invulling aan de wettelijke zorgtaken.

Gemeenten hadden vanuit het Rijk, met de komst van de Waterwet (2008), drie wettelijk zorgplichten toebedeeld gekregen. Met de komst van de Omgevingswet heten de zorgplichten nu zorgtaken:

1. het inzamelen en transporteren van stedelijk afvalwater;
2. de inzameling en de verwerking van afvloeiend hemelwater;
3. het treffen van maatregelen in de openbare ruimte bij structurele problemen met grondwaterstanden mits doelmatig.

We geven invulling aan die drie zorgtaken door het periodiek inspecteren van de riolering, doen we onderzoek naar de capaciteit van de riolering. Op basis van die onderzoeken gaan we riolering reinigen, herstellen we kleine schades en vervangen we riolering als dat nodig is.

Bij rioolvervangingen kijken we ook naar de andere kapitaalgoederen zoals wegen en groen. Indien mogelijk worden deze werkzaamheden gecombineerd uitgevoerd. Daarbij wordt weer gekeken of de maatregel klimaatadaptief kan worden uitgevoerd, door bijvoorbeeld geen hemelwater meer naar de riolering af te voeren maar daar waar mogelijk direct af te voeren naar openbare watergangen. Ook wordt gekeken of hemelwater in de grond kan worden geïnfiltreerd om de grondwaterstand ten tijde van droogte beter op peil te kunnen houden.

Net als in het nu nog geldende Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) zetten we nog steeds in op het oplossen van wateroverlastlocaties. Ook daarbij wordt gekeken om deze zo klimaatadaptief mogelijk uit te voeren. Daarmee heeft het nieuwe Wrp ook een relatie met het Omgevingsprogramma Klimaatadaptatie (dat momenteel wordt opgesteld). In de onderdelen “programma” van het bijgevoegde hoofddocument en hoofdstuk 11 van het bijgevoegde achtergronddocument krijgt u gedetailleerdere informatie over wat de gemeente de komende jaren gaat doen.

1.3 Voor het Wrp is het volgende proces gevolgd.

Binnen het Omgevingsprogramma Klimaatadaptatie is een uitgebreide inwonerparticipatie gehouden. De uitkomsten daarvan gaven ook voldoende input voor het Wrp. Omdat het niet wenselijk is om over nagenoeg hetzelfde onderwerp twee keer onze inwoners te benaderen, is er voor het Wrp geen aparte participatie meer gehouden.

Voor de opstellen van het Wrp is onderstaand proces gevolgd:

- 2 oktober 2025 Debat met de raad (richting gevraagd van de raad)
- 3 november 2025 Netwerkdag dorpsbelangen (stellingen zijn voorgelegd)
- oktober- december 2025 Opstellen concept Wrp
- 13 januari 2026 Vaststelling concept Wrp door college
- 4 februari t/m 17 maart 2026 Ter inzagelegging concept Wrp
- 14 april 2026 Vaststelling ontwerp Wrp

1.4 Er moet voor de komende jaren weer een actueel kostendekkingsplan worden vastgesteld.

Het huidige Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) heeft een looptijd tot en met 31 januari 2026. Voor de periode daarna is wettelijk gezien een (beheer)plan nodig, maximaal vijf jaar oud, om de egalisatievoorziening en rioolheffing te verantwoorden. Het kostendekkingsplan van het Wrp vormt die onderbouwing én verantwoording.

Wettelijk gezien stelt het college een omgevingsprogramma vast. Het Wrp wordt bekostigd vanuit de rioolheffing. Een kostendekkingsplan vormt daar de basis voor. Zowel het kostendekkingsplan en de tariefstelling van de rioolheffing is een raadsbevoegdheid. Vandaar dat u hierover een afzonderlijk besluit moet nemen. De onderdelen “programma” en “kostendekking” uit het hoofdrapport en de hoofdstukken 11 en 12 uit het achtergronddocument vormen daar de basis voor. Het hoofdrapport geeft op hoofdlijnen weer wat de gemeente de komende jaren gaat doen tegen welke kosten en beschrijft de tariefontwikkeling (dit is ook beschreven onder het kopje “Financiën van dit raadsvoorstel”). In het achtergronddocument wordt gedetailleerder beschreven wat de gemeente gaat doen tegen welke kosten en hoe het kostendekkingsplan is opgebouwd.

Toetsing aan Omgevingsvisie

Het Wrp geeft invulling aan de vier kernopgaven uit de omgevingsvisie.

De Omgevingsvisie Noardeast-Fryslân 1.0 bevat 4 kernopgaven. In onderstaande tabel is weergegeven hoe en in welke mate de onderdelen van de watertaken invulling geven aan die kernopgaven.

kernopgave omgevingsvisie 1.0	Inzameling van afvalwater	Transport van stedelijk afvalwater	Inzameling van overtollig hemelwater	Verwerking van hemelwater in riolen	Verwerking van hemelwater in de openbare ruimte	Inzameling van grondwater	Verwerking van grondwater
1. Levendige dorpen en stad waar het prettig wonen en leven is	■ ■	■	■	■ ■	■ ■	■	■
2. Gezonde en vitale mensen in een gezonde en veilige leefomgeving	■ ■ ■	■ ■	■	■ ■ ■	■ ■ ■	■ ■	■
3. Gezonde economische structuur en toeristisch-recreatief aantrekkelijk	□	□	□	□	■	□	□

4. Energieneutrale, klimaatbestendige en biodiversiteit gemeente	■	■	■■■■	■■■■	■■■■	■■	■
--	---	---	------	------	------	----	---

- zeer sterke bijdrage
- aanzienlijke bijdrage
- enige bijdrage
- nauwelijks tot geen bijdrage

Kanttekeningen en risico's

Het langjarig verloop van de gemiddelde rioolheffing is berekend op basis van huidige inzichten en uitgangspunten. Onvoorziene ontwikkelingen, calamiteiten, kostenontwikkeling van (bouw)materialen, renteontwikkelingen kunnen het verloop beïnvloeden.

In het kostendekkingsplan zijn ook de investeringen voor de komende jaren opgenomen. De rente en afschrijving van deze investering kunnen wijzigen.

De gunstige stand van de voorziening Riolerings maakt dat beide bovengenoemde onzekerheden kunnen worden verrekend met de voorziening Riolerings. Dit wordt meegenomen in de jaarlijkse P&C-cyclus.

Financiën

Over het tarief van de rioolheffing hoeft pas met de begrotingsbehandeling 2027 een besluit te worden genomen.

De hoogte van de rioolheffing 2026 is vastgesteld tijdens de begrotingsbehandeling in november 2025. De egalisatievoorziening Riolerings staat er dermate gunstig voor dat de hoogte van de rioolheffing de komende planperiode (2027-2031) gelijk kan blijven, exclusief een eventuele prijsindexatie (zoals benoemd onder "kanttekeningen en risico's").

Voor de vaststelling van het Wrp is het nu nog niet nodig om een keuze te maken over de tariefstelling. Dat wordt meegenomen in de P&C-cyclus 2027.

Vervolg en planning

Inwoners en andere stakeholders hebben geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen. Het concept-Wrp hoeft daarvoor niet te worden aangepast. Het concept-Wrp is daarmee ongewijzigd omgezet naar een ontwerp-Wrp.

Mocht uw raad wensen en bedenkingen hebben, dan nemen wij daar een besluit over en wordt het Wrp vastgesteld. Vervolgens wordt deze, conform de Omgevingswet, gepubliceerd. Op dat moment beschikt de gemeente over een actueel rioleringsbeleid voor de komende 5 jaar.

Daartoe worden de komende periode de volgende stappen gezet:

- 13 mei 2026 Presentatie in It Petear
- 21 mei 2026 Wensen en bedenkingen in It Beslút
- Juni 2026 Besluit college over eventuele wensen en bedenkingen
- Juli 2026 Publicatie definitief Wrp

Communicatie + Participatie

Binnen het Omgevingsprogramma Klimaatadaptatie is een uitgebreide inwonerparticipatie gehouden. De uitkomsten daarvan gaven ook voldoende input voor het Wrp. Omdat het niet wenselijk is om over nagenoeg hetzelfde onderwerp twee keer onze inwoners te benaderen is er voor het Wrp geen aparte participatie gehouden. Wel is de netwerkavond met dorpsbelangen op 3 november 2025 gebruikt om input van de dorpsbelangen op te halen.

Tijdens It Debat gehouden op 2 oktober is ook richting gevraagd aan uw gemeenteraad.

Bijlagen

1. Wrp Noardeast-Fryslân 2027-2031 hoofdrapport revisie 03 - ontwerp;
2. WRP Noardeast-Fryslân - achtergronddocument rev 02 – ontwerp.

Dokkum, 14 april 2026

Burgemeester en wethouders van de gemeente Noardeast-Fryslân,

de secretaris, H.J.C.M Verbunt MBA

de burgemeester, mr. J.G. Kramer

De raad van de gemeente Noardeast-Fryslân,
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 14 april 2026;
gelet op het bepaalde in artikel 3.4 van de Omgevingswet;

Besluit:

Geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken over het bijgaande ontwerp Water en Rioleringsprogramma (Wrp) 2027 t/m 2031.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân in zijn openbare vergadering d.d. 21 mei 2026.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

mr. S.K. Dijkstra

mr. J.G. Kramer